

FOGLALAT: Magyarország és Erdély (országgyűlési hírek; kinevezések; névmagyarosítás; budapesti napló: Clarke hidépítész Pestre váratik, Puthon b. t. „Anglia királynéjához” ezimű nagy vendégfogadó megnyitva, rendkívüli munkásság az ó-budai hajógyárban, magyar játékszin, 's a' t.: jános-főveteli vásári árkelet; különféle kereskedési hírek, zamorbi lyánynevelő intézet, 's a' t.) Spanyolország (a' Maroto elleni zendület mind inkább terjedez; az alkotmányosak esatát vesztenek; elegy; 's a' t.) Anglia (félhivatalos nyilatkozat a' keleti ügyről; az angol hajóvezér parancsot kap Alexandria ostromzár alá vételére; az elítelt három chartista kegyelmet nyer; elegy; 's a' t.) Franciaország (a' mexicói szerződés kihirdetve; lapnyilatkozat a' keleti ügyről; hadi mozgalom Toulonban; 's a' t.) Törökország (a' török birodalom jelen állapotja; M. Ali válasza a' porta ajánlatára; perai nagy tűz; a' francziákat egyetértésről valódlják a' kapudán basával elpártolta iránt; 's a' t.) Oroszország.

Magyarország és Erdély.

ORSZÁGGYŰLÉSI HÍREK. Pozsony, aug. 27-kén. A' t. KK. és RR. f. hó 22-kei országos ülésében két kerületi üzenet vétetett tanácskozába 's fogadtatott el, t. i. a' f. e. jul. 28-rol érkezett k. kir. leirat (2dik) és a' Pesten építetni szándékozott országház tervének 's az ehhez tartozó adatok előterjesztése tárgyában. Amabból kivonatképek közöljük: „A' KK. és RR. midőn előbbi üzenetjökben őszintén oda nyilatkoztak, hogy ő fels. atyai felszólítását e' részben is követve, a' k. kir. előadásokat pontonként tárgyalás alá venni fogják, egyszersmind azt nyilvánították, hogy az említett üzenetjökben foglalt sérelmeket és kívánatokat e' tárgyban készített felírásukkal együtt és válthatlan kapcsolatban kívánják fölterjeszteni: azon ösvényen járnak, melyet az 1790/1: 13. törv. ezikk. rendelethez nem zárt el, az eddigi országgyűlések gyakorlata pedig igazol. Az országgyűlési iratok ugyanis kétségtelen bizonyoságúknak, hogy mióta az idézett 13. ezikk. létre jött, azóta is számos országgyűlésen a' k. kir. előadásokkal együtt az ország több rendbeli sérelmei és kívánatai egybekapcsolatva terjesztettek föl. Azon tekintet, hogy a' tudakozó felírással válthatlanul összekapcsolnak jelentett tárgyakat a' m. fő RR. eddig még tárgyalás alá nem vették, annál kevésbbé vehet akadályt, mivel a' KK. és RR., hogy a' kérdéses felírást fölterjeszthessék, épen azt szorgalmazták, hogy azt a' m. fő RR. egész terjedelmében vegyék tanácskozási alá; az pedig, hogy a' m. fő RR. a' velük közölt érdekes tárgyakat félretessék, sem törvény sem gyakorlatban nem gyökerezik 's annál sajnosb, mivel a' kezdeményi lényeges jus kétségtelenül a' KK. és RR. illeti, azon sérhetetlen jus gyakorlata pedig illy félrevezetés által semmivé tétetnek. A' m. fő RR. nek a' záradék iránti észrevételeire a' KK. és RR. csak azt jegyzik meg, hogy ők azon záradékot sem a' felírásba nem iktatták, sem a' m. fő RR. nek annak elfogadására fel nem szólították, azt egyedül önmagukat illető határozatuknak tekintvén. Ugyanazért a' KK. és RR. ő es. k. Főhgségét teljes tisztelettel továbbra is arra kérik, a' m. fő RR. nek pedig a' közös haza szent szertetere felszólítják, hogy a' velük közölve levő felírásokat 's az ezekben foglalt sérelmeket és kívánatokat minélelőbb tanácskozás alá vevén, a' KK. és RR. el egyezni, említett felírásaikhoz járulni, 's ekkép a' haza súlyos aggodalmának megszüntetésére, egyszersmind pedig, miután a' KK. és RR. már valóságban el is határozta, hogy a' katonaelemezés érdemében tanácskozásokat ezennel megkezdjék és folytassák, az ő felsége kir. előadása 1s és 3ik pontjának tárgyalásában lehető előhaladásra is segédkezveket nyújtani méltóztassanak.” — Továbbá a' Pesten építetni szándékozott országház iránti üzenetben: „miután az utóbbi országgyűlésen nyilvánított azon köz kívánat, hogy a' mennyiben arról, hogy Pest városában 's a' végre kijelendő alkalmas helyen nemesek a' szükségnek, hanem a' nemzet díszének és méltóságának is voltaképp megfelelőleg országház építtessék, országgyűlésig rendelkezni kell: Ő es. k. Főhgsége a' nemzet közös ohajtási teljesülése iránti buzgó indulatjánál és munkásságánál fogva 's az akkorban kifejtett szándék értelmében építetni czélzott országház tervét szinte köz tisztelettel kikerült önfelügyelése alatt megkésztetni 's a' költségek följegyzésével együtt a' jelen országgyűlés elibe terjesztetui kegyeskedjék, ő es. kir. Főhgségének elfogadását megnyerte, a' KK. és RR., kik mind az országgyűlési említett végzet, mind a' közönségesen érezhető szorgos szükségnek fogva, a' fölfebb érdeklött tárgyról tanácskoznai rendelkezni kívánnak, ő es. kir. Főhgségét szíves tisztelettel arra kérik, hogy e' tárgyban tett intézkedéseiről, a' terv. k. költségű följegyzések 's egyéb adatok előterjesztésével, az ország RR. ekt minélelőbb értesíteni méltóztassék, semmit sem kételkedvén a' felől, hogy abbeli bizodalmas kérdésökben a' m. fő RR. osztolni, 's azt részükrol is ő es. kir. Főhgsége előtt közbevetendő kérdésekkel egyesíteni fogják.” A' fő RR. ekt tegnap ülésében a' KK. től és RR. től a' kir. leirat tárgyában hozzájuk intézett 2dik üzenet vétetett tanácskozába, mai ülésökben pedig az arra készült válasz olvastatott fel 's küldetett át a' t. KK. és RR. ekt. „Azon kezesség — így nyilatkoznak itt a' fő RR. — melyet a' t. KK. és RR. a' k. kir. előadásoknak tárgyalására nézve utolsó üzenetjökben ismételve kijelentettek, 's az 1s és 3dik pontok iránti tudakoló felírásnak a' főlsége elibe kívánt terjesztése, a' 2dik pont feletti érdembeli tanácskozáson pedig máris történt megkezdése által tetteleg is bizonyítanak, Ő es. k. Főhgségében és a' m. fő RR. ben — kik e' részbeni felszólításait e' jeles sikerét a' legszívesb hálaival fogadják — élénkül nevelt amaz ohajtást, hogy a' törvényszerű kötelesség hű teljesítésére irányzott összes törekvésnek már eddig megért gyümölcsei minélelőbb föl. elibe terjesztetvén, a' jelen országgyűlés törvényes ezéjához közelebb jutni, 's e' végre a' t. KK. és RR. által eddig közölt minden tárgyról velük haladé nélkül kölcsönösen értekezniök lehessen. Miért is ő es. k. Főhgsége és a' m. fő RR. azon legszívesb bizodalommal, melyet a' kedves haza sz. szerzetivel teli kebleikben a' t. KK. és RR. iránt táplálnak, azokat utjog is felszólítani semmit sem késnek, hogy mivel soha szándékuk nem volt az ország valódi sérelmei és kívánatainak Ő felsége elibe juttatását meggátolni, vagy csak hártalan időre is halasztani, ezeknek a' szükséges szabadsággal, függetlenséggel és lelki nyugalommal tárgyalására vezető ezéjirányosb utat megnyitva, a' tudakoló felírásnak ezen kapcsolat nélkül Ő felsége elibe leendő terjesztésében meg egyezni szíveskedjenek. Mi pedig a' t. KK. és RR. üzenetében említett kezdeményi jusukat illeti: erre nézve egész őszinteséggel nyilvánítjuk a' f. Főhg és a' m. Fő RR., hogy a' t. KK. és RR. ekt tekintetben igazait ugyan legkevésbbé sem akarják kétségbe hozni: de azokat viszont olly kiterjedésben, hogy a' m. Fő RR. mindent, a' nélkül hogy a' sorozathoz, mi gyakran a' dolog lényeges részit teszi, még csak szavok is lehessen, azonnal felvenni és tárgyalni tartozzanak, ön független állásuk esonkítása nélkül el nem ismérhetik. Végre a' záradék, mivel nem egyoldalú határozatokra, hanem az országgyűlési egyezkedések természete szerint keletkező összes megállapodásokra, és a' m. Fő RR. nek nem kevésbbé mint a' t. KK. és RR. nek sajátivá vált országos eredményekre lenne hatással, egyedül a' t. KK. és RR. ekt illetőnek nem mondathatik.” — A' KK. és RR. ekt mai üléséből a' m. Fő RR. ekt két üzenet bocsátatott, t. i. 1. Fels. Királyné Asszonyunk Maria Anna Karolina megkoronázatása nemzeti ohajtásának Ő fels. előtt leendő nyilvánítása tárgyában köv.: „A' századok hosszú során keresztül kedvező szerenese örömei 's balsors viszonyosságai közt mindig gondosan megőrzött keblében a' magyar nemzet azon tiszta hűségét 's azon buzgó ragaszkodást, mellyel alkotmánya 's fejedelme iránt viseltetik; a' KK. és RR. most is, midőn a' jelen országgyűlésre őket összehívó fejedelmi szót meghallák, azon állhatatos indulattól lelkesülve gyülekeztenek össze, hogy mint a' törvényhozás részei alkotmányuk és törvényeikhez vonzó buzgó szeretettel jó királyuk és szeretett hazájuk egyesített boldogsága eszközésire törekedve, Ő Felségének a' közjó gyarapítására czélzó gondoskodását segéljék elő, mint hű

alattvalók pedig Ő Fels. atyai személye és dicsőségesen országgló Háza iránt szíveikben megőrzött hódoló tisztelejüket újra megmutassák. E' hódoló tisztelet él kebleikben Fels. Asszonyunk iránt is, ki Ő Fels. szívet legközelebb érdekli, 's kinek fels. személyében Ő Felsége, becses életét édesítő hitves-társat, népei és közös fiait pedig szerető jó anyát találtak, ki már akkor is midőn legelső alkalommal fogadta trónja előtt fels. Férjének hű magyarjait, amaz édes emlékeztetéssel, hogy ereiben is ő anyja Maria Theresia vére foly, anyai igaz szeretetéről biztossá tette a' nemzetet, 's a' jelen országgyűlés megnyitására anyai kegyességgel engedé teljesülni a' nemzetnek rég táplált azon forró kívánatát, hogy az ország Rendei hódolva tisztelt Királynéjok előtt szíveikből eredett buzgó üdvözlésöket az édes honi nyelv hangjain ömledtes-sék. A' KK. és RR. tehát fűti hódolattal, szíveik legbelső és tisztább érzetivel, jelentik, hogy fels. Királyné Asszonyunk Maria Anna Karolina, fels. koronás Királyunk kedves élete párja, fejedelmi magas erényei iránt viseltető mély tiszteletük bennök forró ohajtást gerjeszte: hogy fels. Asszonyunk még a' jelen országgyűlés alatt Magyarország Királynéjának fölkenessék 's az ország szent koronájával nemzeti ősi szertartásink szerint megkoronáztatván, szerenés megkoronázatásával a' kölcsönös bizodalom és szeretetnek még szorosb és nyájash kapcsolatival a' köttessék a' m. nemzethez, 's midőn Ő Felségét alázatosan arra kérti szándékoznak, hogy szívöknek ezen ohajtást teljesítve, Magát fels. Hitvesével együtt hívei közé megalazni, 's egyszersmind Fels. Asszonyunk megkoronázatása napját kijelölve kegy. elrendelni méltóztassék: semmit sem kétkednek a' felől, hogy e' köz kívánásait Ő es. kir. Főhgsége és a' m. Fő RR. is a' fejedelmi fels. Házaspár elibe ön kívánásukkal párosítva fölterjeszteni sietendnek. — 2. A' jelen országgyűlési költségek szabad ajánlasképen a' nemesi Rend általi viselése tárgyában a' KK. és RR. abban állapodtak meg, hogy az országgyűlés mindazon költségét, melyeket az utóbbi országgyűlés előtt divatozott szokásból különben a' megyék házi pénztárai viseltek, — a' jelen országgyűlés ideje alatt is szabad ajánlaskép, 's az 183³: 44. ezikkben kijelölt föl-tétek és ovadék mellett egyedül a' hazabeli nemesi Rend és azok, kiket a' törvény azon nevezet alá foglalva ért, viseljék, 's az idézett 44dik ezikk 3 §-ának rendelete egyedül annyiban módosíttassék, hogy a' megyék közönségei azokat, kik az általok meghatározott kivetés szerint a' törvényhatóságok által kiszabandó határidő alatt eleget tenni nem akarnának, a' fizetésre nem az 1807: 2. ezikk 17. §-za szerint, hanem szóbeli perek útján, az 183³: 20. ezikkben kijelölt summás törvénykezési szabályok szerint, és pedig a' tartozási summa mennyiségére minden tekintet 's különbségtétel nélkül szoríttassanak.

T. Pest-megye RR. ekt f. hó 27dik 's köv. napjain tartott közgyűlésökben országgyűlési követjök tudósításai felolvastatása után a' katonai élelmezés tárgyában azon utasítást adák, hogy adója terheinek könnyebb le-
rőhatása végett jövedőre is az adózó osztály bizonyos határidőig megállapítandó piaci ár mellett, termékekben fizesse tartozásait, mind idő-mind munka-nyerés, mind ország- és készpénz-kimelési szempontbul, határozák továbbá, hogy az országgyűlési szállásbér a' pozsonyi háztulajdonosoknak fizetessék meg 's végre Lederer Ignác b. főhadikormányzót hazafiut-tatás végett ajánlak az OO. RR. nek.

Ő es. 's ap. kir. felsége Mihálovich Márton Almás és Mayr Mátyás Hajós mvárosok lelkészeit a' kalocsai főkáptalan tiszt. kanonoki-vá: Kekezo vich Antal zombori lelkészt ezimzetes préposttá nevezni: végre Kráncsics József szombathelyi székes-káptalanban megürült kanonoksággal felruházni kegyel. méltóztatott.

Metternich hg több nap óta minden láztól ment már 's tökéletes javulási állapotban van, minélfogvást az orvosi hírlemények egész-ségi állapotjáról egészen megszűntek. —

Ő es. 's ap. kir. felsége a' raktári munkák előmozdításul a' budai kir. kamrai 30adivatalnál raktárnok alkalmazását méltóztatott megengedni 300 for. évdíjjal 's 80 r. pgó fr. lakbérrel.

Ő es. 's ap. k. fels. még mult évi nov. 20ki határozatában Schneider Kár. végzett jogász, és Schneider Adolf kegy. isk. növ. tanítónak, nevök Szabóky-ra változtatását kegy. megengedni méltóztatott, —

A' m. kir. helytartótanács f. e. aug. 27diki tanácsvégzésben Volnhoffer János keblebeli fogalmazót kiadová; Valovics János fizetéses fogalmazó gyakornokot fogalmazóvá és Pották Móríczt díjtalan fogalmazó gyakornokot fizetésessé alkalmazá. —

A' nm. m. k. udv. kamra a' farkasvölgyi kir. magy. harminczad-hivatalnál megürült harminczadosi tisztségre Kummer Rudolfot, pozsonyi harminczadosi helyettes; a' budai kir. harminczad-hivatalnál megürült ellenőri tisztségre pedig Hepp Jánost, farkasvölgyi harminczad ellenőr-jét, alkalmazá.

Jelenkorunk minapí (6lik) számában a' II. T — k után azon hír foglat-tatott, h. a' dunántuli ref. egyházkerület tervet készít a' pápai collegiumnak Komáromba áttétele iránt, hol számára szép 's tágas tér készen is áll. E' tekintetben minden balértelem elhárítására 's illő igazításul jelentetik, hogy a' komáromi ref. egyház ohajtja ugyan a' pápai collegiumnak oda tételét, 's tehetsége szerint kész is azt lehetővé 's könnyebbé tenni; a' superintendia részéről azonban az áttétel még mindeddig nincs elhatározva.

Budapesti napló. Clarke angol mérnök, kit a' Budapest közt fölállítandó állandóhid-építésre bizott meg Sina György b., már utban van Pest felé; aug. 18kán ugyanis Coblenzbe érkezék, 's így néhány nap mulva bizonyosan Pesten leendő hidépítéshez szükséges előmunkálatok végett. — Puthon János b., a' dunagőzhajózási társaság elnöke aug. 22kén esti 9 órakor Bécsben élte 63ik évében elhunyt. Halála hazánkban is buzgó rész-vétet szürend, mert gőzhajózasunk ügyében, melly folyvást egyik hatal-

masb emeltyűje leend nemzeti jöletünknek, számos maradandó érdemet szerze magának. „Eros“, „I. Ferencz“ és „Nador“ gőzösök egyenkint 63 gyászölvéssel hirdették a szomorú hírt a két testvér városnak. Az óbudai hajógyárban rendkívüli munkásság uralkodik. Szomszéd fővárosink lakosainak nagy része talán nem is gyanítja, hogy a valamennyire félre eső de mégis igen közel fekvő Ó-Budán, olly fontos iparintézet létezik, melly rövid idő múlva alig képzelte nagyszerűsége 's fontosságára fog emelkedni, 's mely minden valódi honbátat figyelmére 's méltánylatára legnagyobb mértékben érdemes. A dunagőzhajózási társaság hajógyára ez, melly már eddig is olly czelszerűleg volt elrendezve, hogy több gőzöst lehele benne elkészíteni, a mostani előkészületekből itélvén pedig rövid idő múlva még sokkal nagyobb kiterjedésre jutand Bozzo kapitány igazgatása alatt, melyet Pietro Verula másodigazgató buzgó készséggel 's ügyességgel mozdítand elő. Egészen új szellem látszik most lelkesíteni ez intézetben a külön munkálatok menetét, minden oldalon gyors élet uralkodik. Kőművesek, acsok, kovácsok 's a t. olly szorgalommal dolgoznak, mintha egész várost kellene legrövidebb idő alatt fölépíteniök. Kovácsok, asztalosok és kötélyártók számára műhelyeket építenek. 's ezentul hajóköttelekre csupan apafini (bácsmegyei) kenderfognak használni, mi által nagy pénzmennyiség marad hazánkban, 's ez kétségkül buzdításul szolgáland a kendertermesztés még kielégítőbb kezelésire. A kőből építendő nagy hajógyár egészen a touloni és velencei híres gyárak mintája szerint alakítatik, 's valamint ez, ugy sok más is, még ez év folytában készülend el. Az e gyárból már kikerült művek közül talán legszebb a nem rég vízre bocsátott gyönyörű iramsajka (Jacht, oder Rennschiff) vagy sebeshajó, melyet a dunagőzhajózási társaság különösen királyunk ő folsége használatára készített. E' sajka 16 csinos evezővel van ellátva 's olly dícső butorzatú 's rendezetű, hogy valamint az intézet díszére, ugy az illető mesterek böcsületére válik, kiknek szobrász, asztalos, aranyzó, hímző 's a t. munkái olly díszesek, hogy valódi királyi pazarfényt árasztanak e' pompás sajkára. Bozzo kapitányon és Verula aligazgatón kívül még Boroskay szobrász és Nusz aranyzó is kitüntetésre méltók azon szép dolgozatik miatt, mikkel e' fényes sajka elkészítéséhez járultak. E. hó 23-ikán reggel „Árpád“ gőzös aladságban rendeltetési helyére vivé a' szép sajkát Bécsbe. — „Az angol királynéhoz“ címzett 's volt Kemnitzer-házban föllállított nagy vendégfogadót f. hó 26-án nyiták meg pompás estéllyel. Ez új vendégfogadórul már néhányszor emlékezének lapjaink, 's miután már nagyobb részint készen áll az egész, örömmel láthatni, hogy az csakugyan tökéletesen megfelel a' várakozásnak és fővárosunk legkitünőbb épületei közé számítandó, mint vendégfogadó pedig bátran mérközhetik a' világ bármely illynemű intézetével. Az épület Dunafelé álló része már távulról meghívólag mosolyg a' gőzösen érkezvő utas elibe; ki azonban a' belcsin és tisztá pontosság által még meglepettebbnek érzendi magát. Az udvar csinos kertté van alakítva 's az első emeleten levő pompás társasági terem minden illyneműt meghalad; az igen kényelmes 's díszes butorzatú. Cofán Károly pesti raktárából került. Bartl a' vendégfogadás, néhány hónap alatt mintegy varázsvessző által olly fenéséssé változtatá e' házat, hogy tetemes áldozati mellett valóban méltó az utazó közönség figyelmére. A' megnyitási estély 20 pgó krnyi bemenetdíj mellett ment véghez 's igen pompás volt. Két zenészkar a' legújabb hangműveket játszá 's a' nagyszámu közönség késő éjjel mulatott. — Holnap, sept. 1-jén, ez idén 2-dik tűzjátékát gyújtandja el városlegitűnkben Stuter. A' jeles bécsi tűzművész eddigi fényes mutatóványi után legmeglepőbb látványra számolhatnak Budapest lakosai; nagy kár! hogy már mult vasárnap nem mehele véghez e' gyönyörű mutatóvány, hogy legalább vidéki vásáros vendégink is részesülhetek volna e' ritka élvezésben. — Néhány nap előtt Budán a' Tabánban egy gyermeket kutya harapván meg, orvosi segély helyett kuruzsoló asszonyra bízák a' gyógyítást, ki csakugyan 8 napig járt a' gyermekhez; 26-kán azonban, a' harapas utáni 9-dik napon, iszonyu jelenésekben mutatkoztak a' szegény gyermekben a' harapas vészes következményi, miknek következtében szörnyű kínok közt meg is halt. — Nemzeti színpadunkon f. hó 24-kén „Teréz“ adaték; 25-kén „Gemma di Vergy“ bérshünettel; 26-kán: „Agg szinész és leánya“; 27-kén: „Fiesco“; 28-an: „Fra Diavolo“; 29-kén először bérshünetben „Az utolsó kaland“ vig. 5 felv., Banernfeld után fordítá Kis Iván; 30-kán: „Ügyvédek“ szinj. 5 felv. A' játékszini zsebkönyvet ez idén különös fénytel szándék kiadni, finom velinen, aranyfűzővel 's Laborfalvi Róza és Fánesy Lajos arczképeivel; a' szerkesztést Nagy Elek vállalá magára 's izlésétül csak jót várhatni; hir szerint már is néhány ismertebb író ígérkezék e' czelszerű vállalatot gyamolítani szépliteraturai dolgozatokkal. Egyébiránt a' zsebkönyv hiányjegyek és z' büti kihagyatásával e' után, jelenik meg. — Laborfalvi Róza vendégzerepeket adand Kolozsvárott, Nagyváradon és Debreczenben, melly három helyről több tisztelő meghívás érkezék hozzá. Löwe, a' bécsi udv. színház rendezője olly szép tehetségeket von észre e' színészünknben, hogy jövő évi apr. Bécsbe hívá meg öt magasb kiképezte-

(Kisdudovó intézet.) Szerdán, sep. 4-kén, a' belvárosi Keresztutczában létező kisdudovó intézetben délután 3 órakor próbatétel fog tartatni, ennek végzetével a' nagyobb gyermekek katonai gyakorlatokban fogják magokat kitüntetni. — Azon „Nefelets“ cím alatt közrebocsátott könyvecske még most is ezen intézetben, és Eggenberger könyvárosurnál 30 kr. és kemény borítékban 40 kr. pgón megszerezhető. Az egész jövedelem az intézet alapítására van szentelve. —

Brassóban aug. 4-kén tartott a' magy. ev. egyházban emlék-ünnep ezen egyház nemeslelkű jötevőjének néhai bécsi polg. udv. óraművész Litsken Józsefnek, ki 55 évre terjedt távolléte által sem hiált meg honja, nemzete 's vallása iránt, hanem halálában is áldást-árasztva megemlékezvén azon szükölködő, gyamolatlan szentegyházról, mellynek keblében 1759 máj. 13-kán életét 's későbbre jö nvelését nyerte, tíz ezer pgó for. hagyományal kívánta ezt örök időkre boldogí-

tani. Ugyanis nagyszerű végrendeletének tartalma szerint kegyes tekintetet vetvén a' bécsi jötevő-intézetre, köz kórházra, órási özvegyekre, (bátor nőtlenségben töltötte 79 évű életét) egyesült protestans iskolára, négy unoka-öccseire, kiket összesen 60—70 p. for. hagyományal szerenéséite; így szól az 5ik pont alatt: „a' magy. ev. egyháznak Brassóban hagyok hálából azon első erkölcsi elvekért, a' mellyeket ott nyertem, 10 ezer pengő for. 5 pCentes statuskötelezvényekben olly feltétellel, hogy ezen tőke Litsken-alapítvány név alatt mindenkor esonkittalan fentartassék; az illető kamatokból a' magy. ev. lelkész évenként 100 p. ft., a' magy. ev. iskolatitót hasonlólag 100 p. ftot kapjon fizetési pótlékul; a' kamatok többi része pedig fordítassék az egyház és iskola javára.“ A' fenérintett magy. ev. egyház nyomasztó szükség, számos harez és küzdés közt létezik már 241 év óta, 's minél kevesh oka lehele reményleni, hogy még valaha magzati közül egy illy boldogító védangyalt küldend az isteni gondviselés, annál hálásb szívvel seregelt össze a' magy. ev. közönség. Buzgó éneklés, emellette a' városi hangászkar harmóniás hangműszerei által, magy. 's igen czél-és korszerű német beszéd díszesíté ez egyházi ünnepélyt a' kir. 30ad, városi tanács, százados testület és több más uri személy jelenlétében, emelte azt a' ns jötevőnek jól eltalált mellképe, melly a' hálás megye költségin ügyes művész kezek által készítettvén a' templom falain örök emlékül függött és függend. (E-Hirl.)

KÜLÖNFÉLE: Aug. 3-iki M. m. frankfurti hírek szerint ott a' közelgő őszi vásáron igen nagy szerenését várnak a' gyapjura nézve. E' kedvező reményre különösen azon körülmény jogosít, hogy utóbbi időben nagyon keresek azon vidéken a' gyapjút, mihez még az is járul, miszerint a' legközelebb politikai fordulat alatt csak legnagyobb szükségig láták el magukat gyapjával a' belga gyárvárosok 's most kettözött mennyiségre van szükségök, miután a' gyártás nevezetesül kezd emelkedni 's minden forrongás megszűnt; egyébiránt pedig a' belga gyártók mindig legjobb vevők voltak a' frankfurti vásáron. Londoni hírek is kedvezők a' gyapjukereskedésre nézve; ott ugyanis minden alkalmas gyapju kerestetik 's habár nem igen emelkedő de legalább egyenlő áron kel. — Zamobor horvátországi városban társaság lépe össze lyánynevelőintézet-alapításra önkéntes ajánlatok utján. Sulyok Eduárd folszólítása következtében csakhamar 700 pgó forint gyűlt e' szép czélra össze 's reménylhetni, hogy az eddigi adakozók számos utánzóra találandnak 's így rövid idő múlva meg fogja kezdetni munkalkodását a' czélba vett nevelő intézet. Az aláírók nevei ezek: Czudermann Ferencz 50 f., Pitanez István 20 f., a' zamobori uradalom 200 f., Jelachich Károly 100 f., Wiesner Ferdinand 25 f., Sulyok Eduárd 50 f., Pranusperger P. 25 f., Francisezy János 15 f., Mattekovich János 25 f., Bischau Ignác 25 f., Sheszt P. 50 f., Gottwalt Keresztély 25 f., Pranusperger Sándor 25 f., és Karall György 20 f., mind pengőben. — Az idei tarnopoli lóvásáron 8 ezernél több ló volt eladásra kiállítva, mellynek nagyobb része belföldi ménesekből került. A' vásár nyolcz egész napig tartott. A' lovak legnagyobb része árverési uton kelt el. Lóverseny három napon volt, melylyen 600 hintó, 500 lovas és 12 ezer néző jelent meg. A' lóversenyek dívatba hozatása óta itt igen emelkednek a' ménesek, valamint általánosan az egész lótenyésztés is.

(Pesti vásár.) A' most mult jánosfőveteli sokadalom alatt valamennyire ingadozó volt az a' vásárvés, egészben véve pedig középserűség határi közt forgott a' kereskedés. Honi termékeinkből, a' gyapju legelőnebbül kelt, de az eddigimé kissé esőkent áron. Az elővásár hetén ugyan csak szorgosan nézegeték vizsgálgatók e' ezikket; de vásár 2-ik hetében részint ausztriai részint franciaországi számos vevő élénkíté a' vásárlást. Az elkelte gyapjumennyiséget mintegy 30—40 ezer mázsára tehetni, egyenyiretű gyapjuból leginkább a' 70—90 fontos fajokat keresék főleg francia kereskedők. A' kényiretű gyapju minden fajja is, kapás volt. Általánosan véve az utóbbi véczi (juliusi) vásáron uralkodott gyapjuhoz képest az egyenyiretű 2—6, a' kényiretű pedig 2—3 fonttal esőkent mázsánként. G a b a s. kevés volt e' vásáron 's a' legjobb minőségű ára 8 ft. 10 kra emelkedék. A' jövő terméstről még nem szólhatni bizonyost, 's a' vélemények igen megoszlok ránta. Olaj és viasz a' mult vásári áron jól kelt, valamint kék hamusz is is. A' bór nagy mennyiségben jó áron kelt; kézműgyári ezikkre nézve pedig általánosan jónak mondhatni e' vásárt. — Egyébiránt hazai termékeink következő áron kelték e' vásáron: T i m s ó (fehér) mázs. 5 f. 30 kr., D á r d a n y é (piskolcz) rozsnyai 11—12 fr., lipiai 11 f. A r a n y g l i é t é 9 f., P á l y i n k a (akója) köz. gabna 6 f. — 6 f. 45 kr., erősbnek foka 19—20 kr., törköly és seprő p. akója 8 f. 24 kr. 9 f., bánági szilvapályinkáé 8—10 fr., szerémié 10 f. 30 kr.; — 12 f. 32—35 foku borszesz foka 21—23 kr.; K ö r ö s b o g á r f o n t j a 1 f. 30 kr. — 1 f. 30 kr.; T o l l m á z s á j a , ágyi fosztatlané 10—67 f., fosztotté 20—120 f., pehelyé 110—160 f., irótfoll ezre 1 f. 12 kr. — 1 f. 24 kr.; B ö r : párja borjúé 2 f. — 3 f. 36 kr., birkáé 1 f. 30 kr. — 2 f. 10 kr., magyar juhé 2 f. 30 kr. — 3 f., bárányé 1 f. — 1 f. 12 kr.; kestkőé 36—48 kr., nyulbőr száza 36—38 f., ökörbőr párja 20—27 f., tehéné 16 f. 30 kr. — 20 f., lóboré 8—9 f.; T a p l ó mázs. 16—40 f. H a l z s i r é 11 f. 30 kr. — 13 f. 30 kr., S á r g i t ó f á é 4 f. — 4 f. 30 kr., G a b n a , pozs. nem bánági tisztabuzáé 1 f. 41 kr. — 2 f., kétszeresé 1 f. 16 kr., — 1 f. 20 kr., rozsé 1 f. 20 kr. — 1 f. 24 kr., árpáé 1 f. 4 kr. — 1 f. 12 kr., zabé 48—51 kr., kukoriczéé 1 f. 20 kr. — 1 f. 28 kr., kölesé 1 f. 12 kr. — 1 f. 20 kr., R o n g y mázs., közönségesé 2—3 f., jobbféleé 4 f. — 6 f. 30 kr., K e n d e r é (apafini gerebenzett) 22—23 f., nem gerebenzetté 9 f. 12 kr. — 12 f., M é z , bánági fejeré 20—22 f., sárgáé 19—20 f., barnáé 14 f.; S z a r v , szarvasé száza 42—45 f., ököré 20—33 f., bivalyé 22—24 f., tehéné 6—12 f., marhaköröm ezre 4 f. — 6 fr. 30 kr., szarveszes száza 5—10 f.; G u b a s , ó elsőrendű köble (120 fontjával) 7 f. 30 kr. — 8 f., másodrendűé 5 f. — 5 f. 45 kr.; h r m a d r e n d ü é 2—3 f.; S z a r v a s - t ö v i s b o g y ó mázs. 12—15 f., K ö m é n y m a g mázsája 11—13 f., asztalos E n y v é 22 f. 30 kr. — 25 f., V a d r e p e z o l a j é 12 f. — 12 f. 30 kr., vetetté 12 f. 30 kr. — 13 f. 45 kr., tisztázotté 14 fr. — 15 f. 30 kr., lenolajé 15 f. 30 kr. — 17 f.; P a p r i k a é 14—15 f.; fehér Hamusziré 9 f. 30 kr. — 10 f. 30 kr., kékésé 8 f. 45 kr. — 9 f. 30 kr., kéké 7 f. — 8 f. 30 kr., főzött L ó s z ó r é 36—56 f., fonotté 36—56 f., nyers hosszúé 60—80 f., rövidé 31—42 f., vetett tavaszi r e p e z e m a g pozs. 2 f. — 2 f. 8 kr., télié 2 f. 38 kr. — 3 f.; G y a p j u : mázs. egyenyiretű legfin. 135—138 f., finomé 100—117 f., középlinomé 60—96 f.; közönségesé 48—58 f., téli kényiretű finomé 65—69 f., középlin. 50—61 f., közöns. 38—47 f., nyári kényiretű fin. 51—62 f., középl. 48—52 f., közöns. 40—44 f., bánárgyap. 50—116 f., bórull nyirotté 60—150 f., timárgyapjúé 37—48 f., bánági kezzel mosott zigaráé 38—45 f., usztatotté 32—38 f., kezzel mosott magy. gyapjué 26—29 f., usztatotté: 23—28 f.; C s e r h é j é 5 f. 30 kr.; gyártatlan S e l y e m é 10 f. 50 kr. — 11 f. 30 kr.; debreczeni Sz a p p a n é 16 f., szegedié 13 fr., fekete közönségesé 15 f.; finom sziksoé 14—15 f., S z a l o n n á é 15 f. 12 kr. — 16 f., D o h á n y é : debri első rendű 18—22 f., másodrendűé 14—16 f., harmadrendűé 6—8 f., debreczeni első rend. 10—11 f., másodr.

8—9 f., szegedi elsőr. 11—13 f., másodr. 8—9 f., harmadr. 4—5 f., tiszamellékié 9—16 f.; olvasztatlan F a g y g y u é 15 f. — 15 f. 30 kr., olvasztotté rudban: 18 f. — 20 f. 24 kr.; tömlőbeli 18 f. 30 kr. — 19 f., V i a s z é: (sárga rozsnyai) 76—78 f., bászágié 70—77 f.; B o r, tokaji aszu átalagja 40—100 f., ménési aszu akója 25—80 f., budai ó veresé 6—10 f., újé 3 f. 30 kr. — 4 f., fehér óé 6—8 f., újé 3 f. 30 kr. — 4 f. 24 kr., pesti kőbányai óé 6—10 f., újé 3 f. 30 kr. 4 f. 24 kr., hegyi fehér és veres óé 6—15 f., újé 3—5 f., síkföldi fehér vagy veres 2 f. 36 kr. — 3 f., borkő (fehér természetes) mázs. 15 f. 30 kr. — 16 f., veresé 13—14 f., orv. gyökereké, alcana: 5 f. 30 kr.; aszuszilva mázs. 7 f. 15 kr. — 7 f. 30 kr., Összehasonlítván pedig a' mostani árkeletet a' mult med u di sokadalmival, kiválglik, hogy most a' medárdihoz képest árban emelkedett: minden rendű pályinka, magyar juh-ér nyulbőr, tapló, árpa, zab, kukoricza, köles, valamennyire ökör- és tehénbőr, szarvas-, ökör- és tehénzav, marhaköröm, faggyu 's enyv, jobban a' gubacs, repce- és lenolaj, mindennemű hamuszir, nyers hosszú lószőr, bőrrünyirt és bászági zigara gya'ju, szegedi és tiszamelléki dohány, minden rendű fehér és veres ó hegyi bor, hüv. főzelek 's aszuszilvatesóként piskolék, faszott és fosztatlan ágyitoll, mint szinte az iró toll. közöns. rongy, kőménymag, főzött és font lószőr, 's a' nemesb egyyireti majd minden gya'jufaj mázs. 2 forinttól 10ig; továbbá a' debrői dohány, 's minden rendű új borszamos hazai termék pedig elkésett vagy el is maradt a' vásárról a' tetemesül drágult fuvarbér miatt, minthogy Debreczentől Pestig csak ez utban is egy pár hét alatt száznál több ló dült ki 's hult el tályog vagy lépfenében, a' szarvasmarha 's így ökördög (paczalvész) ujjal nemcsak Baranyában és Somogyban, hanem a' Jászságban névszerint Fényszarun, a' karai pusztán 's alsó Pest több helyein most is vagy folyvást pusztít vagy buddog 'sez is szökcenté egy részben a' terméki szállításhért. —

Spanyolország.

(A' Maroto elleni zendület mindinkább terjedez.) Bayonne, aug. 15én: „A' navarrai 5ik zászlóalj a' francia határszéleken tartózkodó száműzött ugynevezett apostoli párttól ingereltetve aug. 9ikén fölzendült és „Viva el Rey, muera Maroto!“ kiáltás közt elhagyá táborszállását 's Zariategy tábornokot, ki a' fürdőben levő Elio helyett ideiglen a' navarrai parancsnokságot viseli. A' zendülőket hat tiszt vezérlé, a' többi hű maradt köteleltségéhez. Bastan völgyön keresztül vonulván a' zendülők Elisondoba akartak rotáni; de ott zárva lelék a' kapukat, minek következtében Verába vonultak. Aguirre ezredes, volt parancsnoka e' zászlóaljnak 's most száműzött, azonnal siette átvenni a' parancsnokságot, mi Verába érkeztekor tüstint meg is történt. E' haditiszt száműzetése óta folyvást Sareban tartózkodott, hol szakadatlan összeköttetést tartta fön korábbi alattvalóival. Lescuan nevű leyzai fiatal katonatiszt, egyik azok közül, kik első keltek föl Zumalacarregeyval, akkor még csak 14 éves volt, 's mint kedvence csak hamar kapitánnyá lett. Ezuttal, mint látszik, ő volt az összeesküvés feje; az ő csapatja birta elpartolásra a' többit, 's a' parancsnokságot is ő vivé Aguirre megérkezteig. Midőn a' trónkövetelő először lépett spanyol földre, huzamosb ideig Lescuan szüleinek háza volt főhadiszállása. Rodil fölgyjutató azon házat, hogy tulajdonosát megbüntesse a' trónkövetelő iránti hajladóságukért. Romjai még most is láthatók. Aug. 10kén jött első híre ez újabb zendületi merénynek a' trónkövetelő főhadiszállására 's titkos tanácskozás után határozattá lón, hogy a' trónkövetelő személyesen menjen a' zendülők elibe, minek következtében 11én csakugyan el is indult d. Carlos Tolozából és csupán házi testőreitől kísérteté magát. Elio tábornok a' zendület hírére azonnal elhagyá a' fürdőket 's néhány zászlóaljjal ugyanazon irányban utnak indult. A' trónkövetelő igen fölindult e' merényen 's legnagyobb szigorral szándékozik a' zendülőket büntetni, ha első felszólításra nem adnak meg magukat. 12kén Echeverria lelkész összejött a' trónkövetelővel Lescában a' zendülők résziről alkudozás végett. A' navarrai 12ik zászlóalj ugyanazon nap a' zendülőkhez csatlakozék Verában, honnan 14én Urdax felé indultak, hol a' 3ik zászlóaljjal egyesültek. Mivel Elio már most csak két zászlóaljjal bír, tehát kénytelen volt visszavonulni Goyzetába, hol a' trónkövetelővel 's nejével összejött. Espartero Alava felé fordult, követve Maroto sergétül.

(Az alkotmányosak csatát vesztenek. Elegy.) Madrid, aug. 10dikén: „Valenciából kellemetlen hírek érkeztek. 2kán napfeljövotkor Ortiz ezredes vezérlete alatt 3 zászlóalj, 200 lovas és két ágyu megindult Liviából azon erősítvények lerombolására, miket a' carlosiak Chulilla mellett emeltek. Utközben la Cova Arevalo és Palillos harcossal találkozáván, azokat némi ellenállás után visszaverék. Nem sokára azonban 4 zászlóaljjal és 10 lóval erősültek Forcadell parancsi alatt a' carlosiak. A' királyné harcossai, jobbadán tűzben még soha nem volt ujonczok, tökéletesen fölsozlottak és tulajdon lovasságuktól letipratván, elszórák fegyvereiket. Egy ezredes, és 5 tiszt halálra sebesült 's mintegy 800 katona juta fogságba vagy veszté életét. O'Donnell tábornok a' talesi erősségeket ostromolja. Aug. 3dikán Cabrera és Forcadell megtámadák O'Donnell, de süker nélkül. — 6dikán mintegy 200 carlosi rabló a' canetei őrségből néhány quadalaxarai fürdőhelyet megrohanván, iszonyu pusztítást vittek véghez, a' fürdő vendégek nagyobb részét pedig fogságba hurcolák. — A' ministerek, mint hírlék, lemondani szándékoznak, mivel nem mernek a' haladókkal szembe szállni a' legközelebbi cortesben.

Anglia.

(Parlamenti ülések. Elegy.) Az aug. 12iki felsőházi ülésben Strangford l. kérdé: való e, miszerint Saracen angol hajó orosz rabszolgakereskedőre bukkant Portsmouth közeleiben, és ismét szabadon bocsátá el azt? Melbourne azt válaszolá, hogy e' történétről még nem hallott semmit. Ezután Stanhope gr. több kérelmet nyujta be; Brougham l. kérdésre mindazáltal nyilvánítá, mikép nem szándékozik törvényjavaslatot hozni ellene indítványba, mert sokkal inkább viseli szíven a' ház böcsületét, hogysen legnagyobb szükség nélkül olly ösvényre térne, melly azon szomorú lettdolgot hozná napfényre, hogy ő lordságuk többsége olly törvényt fog pártul, mellyet legnagyobb bosszúval átkoz a' néptöbbség. Az alsóházban ugyanazon nap jelenté Russell, mikép a' kormány az irlandi testületjavítás iránti törvényjavaslatot a' felsőházi módosítványok kö-

vetkeztiben ismét visszavonni kénytelen. (Halljuk!) A' legközelebb ülésben új törvényjavaslat fog a' ház elibe terjesztetni. Shaw ismételve az egész testületi rendszer eltörlesztését indítványozá. O' Connell használá ez alkalmat annak kimondására, mikép illy általános részvétlenség mellett Irland baja iránt csak törvényhozási különvállással orvosolhatni a' sérvet. Aug. 13án kérelmet nyujta be Brougham a' felsőházban a' „nemzeti gyűlés“ részirül, Carpender ideigl. elnök aláírásával, mellyben fölsozlottak ő lordságuk kegyelmért folyamodni külön felírásban a' koronához a' halálra ítélt birminghami három esőndzavaró számára. A' többi ok közt még az is előfordul, miszerint az elítéltek közül kettőt nem jogtudós véde 's hogy a' francziák királya nem rég a' fölség-árulásban marasztalt Barbésnak is megkegyelmezett. A' chartisták, az említett kérelem szerint, nem akarnak embereket ölni, tulajdont károsítani vagy alkotmányt megdönteni; a' kérelem a' ház asztalára téteték. A' fővárosi rendőrségi törvényjavaslat vitatását választmányilag folytaták e' napon. Lyndhurst és Brougham sajnálkozva jegyzék meg, hogy illy fontos törvényjavaslatot, melly az egész főváros rendőrségi intézkedését halma dönti, illy későn hozák a' ház elibe. Az alsóházban, melly most már rendszeren igen üres szokott lenni, a' birminghami rendőrség iránti törvényjavaslat Attwood minden ellenmondása után 38 szóval 8 ellenharmadszor is fölolvasták. — A' parlamenti ülések általános hiedelem szerint aug. 23ikán fognak bezártni. — A' közvélemény meg van győződve, hogy a' birminghami három esőndzavaró halálos ítélete nem jutand végbehajtásra. — Aug. 5ikén hunyt el Londonban az angol hadsereg atyja, James Stewart tábornok, az angol sergek legidősb tisztje, ki 1761ben kezdé szolgálni, és csak 1815ben juthata ezredesi rangra. —

(Félhivatalos nyilatkozat a' keleti ügyről.) A' M. Chronicle, mellynek keletiről ezikket hivatalosaknak tartja a' közönség, legújabb számában következőleg nyilatkozik a' török-egyiptusi kérdésről: „A' Temps jelentést tesz azon első javaslatokrul, miket a' britt kormány a' francia ministerség elibe terjeszte M. Ali és a' török hajóhad ügyében. Mint választ a' Chronicle néhány jegyzetire a' journal des Débats ismétli ugyanazon ujságot és elhívetni törekszik olvasóival, mikép a' britt kormány azon ajánlatot tevő, hogy angol és francia egyesült hajóhad Alexandriában egyértelműleg követelje a' török hajóhad szabadon bocsátatását a' basától és szükség esetén erőszakot is használjon. Mielőtt dologra térnénk, csodálkozásunkat kell jelentenünk, hogy a' francia ministerség valamely tagja jónak találhatá közleni francia sajtóval a' más hatalomtul kapott hivatalos sürgönyöket, mellyek olly ajánlatokat foglaltak magukban, miket szükségképp titkolnia kellett volna, miután azokat nem találá elfogadhatóknak. A' titokilly megsértése nemcsak legnagyobb zavart 's kellemetlenséget szülhetne, hanem egyszers mind böcsületsértő és bizalomsonkító. Ez azonban fájdalom! semmi ujság az újabb francia kormányférfiaknál, kik valóban példaul tűzhetnek ki maguknak ez iránt az angolokat. Véleményünk szerint az angol ajánlatok czélja volt, hogy az angol-francia hajóhad Alexandriába vitorlázván, rendelkezési alatt levő legjobb eszközök által iparkodjék szabaddá tenni a' török hajóhadat. A' jour. des Débats véleménye szerint az egyiptusiak semmi esetre nem fogták volna a' török hajókat kiadni. Mi ez állítást tagadjuk, mert az egyiptusi alkirály nem képes olly őrzőgő tettet elkövetni, minő az lenne, ha egyesült hajóhadunkkal szembeszállni merészkednék. Az angol kormány nem kívánta Franciaország megegyezése nélkül létesíteni e' tervet, valamint az egész egyiptusi ügyben semmit nem fog tenni Franciaország együttmunkálása nélkül. Szövetségesnek ajánlata volt az egész irat szövetséges társhoz, mellyet nem kellett volna kifejesegni, 's miután már csakugyan nyilvánosságra jöve, tehát nem kellett volna az egészet olly színben tüntetni elő, mintha 2dik Navarintól kellene rettegnünk, mit a' jour. d. Débats annyira szeretne olvasóival elhívetni. Egy másik francia lap pedig megkímélhetne volna magát e' kifakadástól: „Ha az angol hajóhad az egyiptusi megsemmítése ellen induland, úgy Lalande hajóvezér siktengeren szembe szálland előbb vele.“ Mind e' sértést 's kihívást könnyen elkerülheté a' francia kormány vagy mindennek közlése, vagy szoros titoktartás által; mert valamennyi lettdolog nyilvánítása bizonyossákká tette volna a' francia lapokat, miszerint Anglia azonnal lemondá tervéről, mihelyt a' francia kormány ellenkezését nyilvánítá azzal. Azóta mind a' két kormány más ajánlatokat tön már, 's mit Anglia jelenleg ohajt, az véleményünk szerint következőkben öszpontosul: a' török hajóhadat, vagy is legénységét föl kell sozlítani öszinte nyilatkozásra: milly egyetértés vagy bármikörülmények közt van M. Alinal; önként tartózkodik e' ott, vagy visszamenne e' Konstantinápolyba, ha az szabadságában állna; a' törökök pedig szabadságukban tartassanak meg. Ha ez azonnal megtörtént volna, ugy mostmár jó sükert látunk, ha ellenben későn jó létesítésre e' terv, ugy végkép is megakadályoztatja ezt a' eselszövény. Mi nem vagyunk ugyan hajlandók komoly elégtelenséget fejezni ki a' francia kormány e' vigyázatlansága miatt, mivel látjuk, mikép áll ez iránt a' közvélemény Franciaországban; de csakugyan sajnosan jegyezzük meg, hogy a' francia sajtó e' hangja egyenesen a' két birodalom közti baráti viszonyok fölbontására törekszik. A' francia kormány, nem épen minden alap nélkül, azt látszik hinni, miszerint a' francia és angol hajóhadak együttmunkálása czéljaul az egész vita tökéletes eldöntését kellene kitűzni, nem pedig csupán az elfoglalt hajóhad kiadatását sürgetni. Igaz, ez jobb lenne; de ha három hónapot kell fordítani a' szyriai kérdés föloldatására, szabad e' akkor a' hadserget mindaddig M. Ali birtokában hagyni, hogy végre is egészen megvesztegethesse azt? Ha már M. Ali tetteleg urává lón az egész török haderőnek, kérdjük: ki fogja ekkor az oroszok ellen ótalmazni Konstantinápolyt? Ha a' török hajóvezérek, kapitányok, tisztok, katonák és matrózok Alexandriában nyerendnek jutalmat, zsoldot 's előléptetést, ugyan mit fognak

gondolni Konstantinápoly sorsával? A' jour. d. Débats azon terve, mely szerint Alexandriából kívánja ótalmazni Konstantinápolyt, pusztá agyrem, 's ha már Franciaország abban megegyezik, hogy Törökországot szükségkép meg kell tartani függetlenségében, úgy csakugyan kényszeríteni is kell M. Alit a' török hajóhad szabadon bocsátására. Achmet árulása minden török főnökre nézve csábító ingerrel bírand; ne hagyjuk azt sükerülni. —

(Az angol hajóvezér parancsot kap Alexandria ostromzár alá vételére.) London, jul. 7ikén: „Azon hivatalos hír érkezte következtében, miszerint M. Ali minden ígérete daczára sem akarja kiadni a' török hajóhadat, azon ürügy alatt, hogy az által hathatósabbá leend kívánata a' porta előtt, titkosan tanácskoztak a' ministerek 's azon parancsot határoztak küldeni Stopford hajóvezérnek, miszerint szólítsa föl M. Alit a' török hajóhad azonnali kiadására, ellenkező esetben pedig vegye ostromzár alá az egész egyiptusi partvidéket, 's ha e' rendszabály sem használna, nyomuljon minden parancsi alatt álló hajóval az alexandriai kikötőbe és szabadítsa meg erőszakkal a' török hajóhadat. E' határozattal gyors hírnököket küldö Konstantinápolyba a' kormány. —

(Az elítelt három chartista kegyelmet nyer. Elegy.) A' warwicki eskütszék által halálra ítélt három chartistának megkegyelmezett a' királyné. A' chesteri eskütszék valamennyi, előtte bevádolt, chartistát vétkesnek ítélt. Stephens lelkész öt órai beszéddel menté magát, de süker nélkül, mert végre csakugyan elítélték, még pedig 18 hónapi fogságra. — Manchester környékén ismét mozognak a' chartisták 's több helységben kisebb nagyobb rendzavarások történtek, noha egyébiránt mind ezekről igen keveset tudhatni, minthogy a' sajtó nagyobb része vagy hallgat ez egyes merényekről, vagy pedig csekélységük miatt megvetésnél egyébre nem is tartja méltóknak azokat. Bury 's Rochdale helységeiben süker nélkül olvastaták föl a' zendületi törvénya' hatóságok, 's csak a' katonaság komolyabb föllépte szellessztheté el a' zavargókat; kik azonban még futva is közáporral üdvözlék a' katonaságot és fegyveres rendőrséget. Legkomolyabb volt a' boltoni zavargás aug. 13 — 14ike közti éjjel, midőn több helyen egyszerre fölgujtani akarák a' várost. A' hatóság kénytelen volt szuronyokkal tisztíttatni meg az utcákat. A' tusa igen kemény lön nép és katonaság közt 's két ember holtan maradt a' harcztéren. Végre azonban mégis a' katonaság győzött, 's másnap 16 esendzavarót vittek Liverpoolba. Chesterben titkos fegyvertárra 's abban ötezer puskára találtak, melyek mind szuronyokkal voltak ellátva. Némelyek a' spanyol carlosiak tulajdonának mondák azt ugyan; de sokkal valóbb színű azon vélemény, hogy a' chartisták gyűjtögeték össze e' mennyiséget. A' szkót chartisták folyvást Glasgowban tartják fő szállásukat. 14ikén gyűlést tartottak új követválasztás végett a' nemzeti gyűlésre, mely alkalomkor elővigyázatból 2500 rendkívüli törvényszolgát esküttete föl a' helyhatóság. A' szomszéd helységeiben nagy buzgalommal gyártják a' láncsákat, és a' nemzeti gyűlés küldöttei Skótzia minden részében izgatják a' népet.

Franciaország.

(Algiri hírek. Elegy.) Aug. Ski algiri hírek szerint Abdelkader még folyvást a' beni-isserek határain tartózkodik sergestül 's nem igen mutat kedvet szabad utat engedni a' francziáknak Hamza felé Constantinebe, noha az újabb szerződés szerint, mely a' Tafna mellett ígészité ki, a' hamzai vidék egyik része a' francziák birtokához tartozik. Egyébiránt Valée tábornagy elhatározottnak látszik minden akadályt jószerivel vagy erőszakkal elhárítani. Orleans hg oda érkezte után azonnal meginduland a' hadsereg, és először is az el-bibani szorost foglalandja el. A' nagy melegség miatt minden hadi munkálkodást félben kelle szakasztani és mind a' két sereg tökéletes csöndben van. A' kórházak telvék betegekkel. A' nyugalmat azonban nem igen háborítják már a' benszülöttek, és gyilkolástról sem igen hallhatni már. A' keleti ügyre nézve a' benszülöttek többsége a' szultánhoz látszik hajlani. — Parisi hírek ministerségi módosítást mondanak készülőben lenni. Montalivet és Molé ismét tárczát fognak kapni és egységére lépendnek Soult tábornaggal, Passy és Dufaure pedig kilépnek. — Azon 50 milliónyi kölcsön miatt, mellyel a' franczia bank az angol segíté, még folyvást békétlenkedik a' közönség, mivel politikai czélokot vél azzal kapcsolatban lenni. —

Törökország.

(A' perai nagy tűz.) Konstantinápolyi aug. 14ki legújabb hírek szerint: aug. 9kén Perában tűz üte ki, melly e' külváros nagyobb részét elhamvasztá. A' tűz reggeli 11 órakor kezdődék 's mivel a' segély későn érkezék, a' lángok annyira elterjedtek a' gyöngye déli szél daczára, hogy később nem fékezheték. A' szél menetének köszönhetni, hogy a' frankok által lakott része Perának, mint 8 év előtt, tűzszakmányynya nem lön. A' tűz 14 óraig tartott, csak éjfél után olthaták el. Az elégett házak száma némelyek szerint ezret alig halad meg, a' helyhatóság tudósítása szerint pedig 3500. Ha fontolatra vesszük, hogy e' városrészt többnyire szegény emberek lakják apró kunyhókban, nem lesz tulozva, ha az elégett házak számát közép arányban 2000 — 2500ra tesszük. A' hatóságok, főleg Halil basa szeraskier 's Tophana basa igen nagy munkásságot fejtenek ki ez alkalommal, sőt Joinville hg is munkás részt vön a' lángok elnyomásában, matrőzai által ugyanis l' Argus francia briggről több házat leromboltata, miáltal a' tűzmenetet akará megszakítani. A' szultán parancsot bocsáta ki, miszerint az elégették rendelkezésire 500 sátorot adat, pénzt és élelmi szerket osztata ki közöttük 's engedélyt is kaptak két hónapig török külvárosok lakhatására. Nemcsak a' kormány, hanem még a' frankok vagyonsb része is ügyekszik a' tűz által károsultakon segíteni. E' czélból aláírási iven keringenek, ezenfelül a' művészlovagárság igazgatója, Soulier, több mutatóványt adand, mellyek jövedelmei az elégettéket illetendik. — Join-

ville hg Konstantinápoly nevezetességei szemléltetésével foglalatos, a' mecseteket, ószerailt 's a' t. nézegeti. A' kormány részről őt legnagyobb 's rangjához illő tisztelettel fogadják, többi közt a' hg tiszteletére Szeraskier-kapuszi-téren nagy katonai szemlét tartának. — Aug. 12én Roussin hajóvezér, francia ügyviselő, személyes udvarlaton nyujtotta át a' szultánnak, megbízatását. Ugyanazon nap volt udvarlaton Rzewuski Adám gr., az orosz czár segédje is Butenieff kíséretében, a' szultánnal, 's ez alkalomkor átnyujtá czárja fájdalomiratát és szerencsekívánatit, az elhunyt uralkodó 's Abdul Medzsidnek trónra lépte következtében. — Konstantinápolyi jul. 7iki irat szerint a' rendetlen csapatok 's polgárkatonaság közt kisázsiai legutóbbi hírek következtében, nagy ingerültség uralkodik, elannyira, hogy a' porta eloszlattni kénytelen azokat 's haza küldeni. Ha Ibrahim határozottan előnyomul, úgy 14 nap alatt Konstantinápoly előtt teremhet. Ezt azonban addig nem teendí, míg a' nagyhatalmakat egyesülteknek hiszi, vagy legalább azt, hogy előnyomulása egyesíthetné őket. Másrészről Szyriából is nyugtalansági hírek szárnyalnak; a' hamai déli hegyek lázongás jeleit mutatják, sőt Szyria több helyein fel is lázadtak. Soliman basa és Mehemed hadministere számos csapattal ellenök nyomultak 's reménylik, hogy már a' esend helyre van állitva. Mehemed állása most szerencsésb, mint valaha. Sőt a' fővárosban is egyiptusi szellem lengedez; ígéretek 's arany sokat meghódítanak M. Ali részire 's pártja naprólnapra növekszik; az ármányok hihetetlen szerepet játszanak. Ugy látszik, az alkirály szavainak több hitelt adának, mint sem megérdemlé, mert ő nem irtózik semmi eszköztől, melly célhoz vezet. Hisz az alexandriai consulokat biztositgatá, hogy parancsot ada fiának visszavonulásra; mégis az egyiptusi csapatok Orfát megszállák 's Marassal is hasonlót tevének; sőt Marason tul Koniah felé inditá Ibrahim csapatit. Az ottoman hajószereg visszaadását is ígére, mit meg nem tartand, mert a' hajókat egyenkint hajógyáraiba köteti ki 's fegyverkeztetni le. Tiltott fogásokkal ügyekszik megnyerni az ottoman hajószereg szívét, mit már, mint sajátját tekintí. Ha Hafiz basa nem veszt esatát Nisibnél, ha meggátolhatják a' kapudán basa gyalázatos elpártoltát, az alkirály statusépülete csak olly hamar, talán még könnyebben, összedül, mint most azozman birodalom. Mert Ibrahimtól, a' nisibi győzelmestül, 5 ezer egyiptusi pártolt el legutóbbi időben, kik mindeztül a' török sereghöz mentek által 's kiket már szét is osztának a' török seregen 's ez azon időben történik, midőn M. Ali a' győzelem tetőpontján véli magát 's midőn minden kívánata kénye szerint teljesül. Valóban kétségbe kell esnünk a' keleti ügy iránt, ha egyedül csak a' porta vagy M. Ali mellett buzog vonzalmunk! —

(Háremi jelenet.) A' marseillei Smaphore Konstantinápolyból következő levelet közöl, melly egy háremi jelenetet híven ábrázol: „Walide, az ifju szultán anyja, Duz pénzigazgatónak hölgyei iránti becsülését akarván tanusítani, a' szultáni palotába hívá meg őket, hogy jelen legyenek azon alkalommal, midőn fia a' szerailba vonul. A' hölgyeket a' szultánnő egyik magányos esolnakan vivéek át 's olly módosan fogadják, mit török előkelők ritkán mutatnak keresztyén alattvalók iránt. A' gynáceum küszöbétül a' föteremig a' padlat legdrágább szőnyegekkel volt beboritva, mellyen az ifju szultán gyöngyökkel 's drága kövekkel rakott trónhoz közelit. Walide a' szultán elibe lépe 's Allah felkiáltással áldá meg fiát. Utána Isma szultánnő, nagynénje, jöve a' 16 éves uralkodót egy fiatal rabnővel tisztelve meg. Ez ajándékon igen örvende Abdul Medzsid 's a' leánykát székre ülteté maga mellé, melly csak olly gazdagon vala kirakva gyöngyökkel, mint trónja. Erre száz meg száz rabszolga 's rabnő jelent meg egymás után a' szultán lába elibe borulva, eserkesz lányok pedig teli marokkal zechina-záport okozának. Miután a' hárem minden bezárt szépsége hódolt az ifju szultánnak; Duz-hölgyek is hasonlót téve, meg akarák csokolni a' szultán új választottja lábait, ez azonban vonakodék, míg Walide szultánnő inte, hogy fogadja csak el ezen, rangjához illő, hódulatot. A' lányka megengedé tehát lábát csokolni, szegyenpir lépé el arcait, min a' szultán mosolyga. Midőn Duz-hölgyek Walidetől elbúcsuztak, mindenike ajándékul kina-talat (Präsentirteller) kapott hat arany, gyémánttal ékített, findzsaaljal, és arany füstserpenyőt (Casserolle.) Mindenike ezenkül ezer piaster értékű nagy kendőt kapott a' szultánnőtül uralkodójok trónra lépte emlékeül. —

Oroszország.

Ugy látszik el van már határozva, miszerint Oroszország a' keleti kérdésnél saját kezére elkülönözve fog munkálkodni 's ez által a' bécsi tanács létrejövését gátló akadályok megsemmisülnek. Lamb és Saint Aulaire igen terjedelmes meghatalmazással ellátvák azon német statusférival, ki halhatlan nevet víva ki az európai békefontartás miatt, hogy rendezzenek el mindent a' török-egyiptusi zavarok mentülelőbbi kiegyenlítéséül. Ponsonby és Roussin ezután onnan kapandják utasításikat. Örvendetes, hogy ha nem is követheti egész Európa ugyanazon ösvényt, legalább a' nagyhatalmak kitűnő többsége mindinkább egyesül azon elfoglalási pontok iránt, mellyek nélkül közbenjárulásról szó sem lehet. — Galaczban aug. 1jén azon hir terjenge, miszerint Borodinoban a' gyakorlati táborzás nem fog tartatni, ebbül némelyek azon következtetést vonják, hogy az orosz csapatok más parancsokra várhatnak. Sebastopolbul írják, miszerint a' krimi csapatoknál roszbélyegű láz uralkodik, melly az ott állomásozó katonaság ötödét már megragadá 's minden kórház tömve. — Szilisztriában csak ugyan kiűtött a' keleti dögvész; a' vesztégidőt e' szerint 7 napról 14re szökenték; e' betegség azonban úgy látszik szelidebb alakban tünt elő 's mivel a' szilisztriái basa a' betegeteket a' város-kivüli kórházba viteti 's minden rendszabályt foganatosít e' betegség terjedése gátlásaul, reménylhetni, miszerint a' dögvész nem teend ez alkalomkor nagy pusztitást. —